

[Thestrup.]

års udvikling har tilføjet opsparingsviljen. Og det vil tillige være en støtte til den investering, vi så stærkt ønsker.

Og hvis nogen er ængstelige for følgerne af afviklingen af den stramme økonomiske politik, hvor staten har den afgørende indflydelse på det økonomiske område, vil jeg minde om, at vor historie jo tidligere har kendt en økonomisk politik, der i meget kan minde om den nuværende, nemlig den politik, som de enevældige konger førte i det 18. århundrede: merkantilismen med dens statsfinansiering og statsdrift af erhvervsvirksomheder. Historien viser os, hvilke lykkelige virkninger det havde for samfundet, da man igen overlod initiativet til erhvervene selv. Mon ikke tiden nærmer sig, hvor det vil have heldige virkninger, om staten overlader initiativet på det økonomiske område til erhvervene selv og giver det enkelte menneske større muligheder for at disponere også over sine egne økonomiske forhold. Jeg tror godt, at de enkelte mennesker kan tage det ansvar, der følger hermed.

Det er ikke min hensigt med det, jeg har sagt om boligbyggeriets finansiering, at sige, at den høje regering alene bærer ansvaret for byggestøttelovene og huslejelovene. Vi har alle i dette ting et ansvar for disse love. Vi er vel også alle af den opfattelse, at en overgang var det store boligbyggeri nødvendigt; men der går heller ikke noget skår af os ved at erkende, at nu kræver forholdene, at de må afvikles. Det er imidlertid denne erkendelse, jeg savner hos den højtærede finansminister.

De synspunkter, jeg har gjort mig til talsmand for, er jo ikke nye synspunkter. De har været fremført over for den højtærede finansminister flere gange fra nationaløkonomers side, bl. a. i anledning af en artikel, som ministeren i Dagens Nyheder for den 24. september 1956 offentliggjorde under titlen „Statens overskud“. Jeg vil gerne sige et par ord om de synspunkter, den højtærede minister her fremsætter. De går kort og godt ud på følgende: den nuværende finanspolitik kan ikke ændres, siger ministeren, der er ingen grund til at give boligbyggeriet en ringere prioritet end erhvervslivets investeringer — ja, boligbyggeriet bør komme foran disse, og foran

disse bør også komme en række offentlige investeringer, hvoraf ministeren i artiklen nævner investeringer med uddannelsesformål og med hensyn til forskning. Efter ministerens tale ved finanslovforslagets fremsættelse kan man vist tilføje: til atomenergiens udnyttelse og til udbygning af trafiknettet.

Jeg synes ikke, at den højtærede ministers synspunkt er rigtigt. Jeg mener, fejlen er den, at ministeren ser bort fra, at behovet for boligbyggeri vil falde væsentligt, hvis huslejestoppet ophæves. Det vil give den ombytning af lejlighederne, som vi ikke hidtil har kunnet få i gang, og dermed en bedre udnyttelse af den eksisterende boligmasse. Det vil tillige påvirke, at der bliver et rimeligt forhold mellem husleje og de øvrige priser og dermed en aftagende bolig efterspørgsel. Under disse forhold kan det lade sig gøre at afvikle statsfinansieringen af boligbyggeriet — og dermed står boligbyggeriet ikke længere i vejen for den så nødvendige øvrige investering.

Jeg tror ikke, at beskæftigelsen i byggeriet i almindelighed derved vil blive mindre, idet der vil komme et erhvervsbyggeri svarende til det, som boligbyggeriet måtte gå ned med. Det gælder for industrien, og det gælder også for landbruget, hvor bygningsforbedringer er i høj grad tiltrængt, forbedringer, der i høj grad vil spare foderenheder og dermed forøge vor produktion eller formidske vore udgifter.

Jeg vil gerne sige én ting til vedrørende huslejestoppet og boligbyggeriet, og det er, at fra begyndelsen af 1960erne vil de store årgange søge lejligheder. Hvordan skal vi så klare den situation, hvis vi ikke forinden har fået frigørelse på boligområdet? Hvis staten skal finansiere det boligbehov, der så bliver, til en boligpris, der ikke står i forhold til de øvrige priser, så forudser jeg, at staten kommer til at indkræve endnu større skatter og alligevel vil blive nødt til at suge al den øvrige kapital til sig derudover. Og hvad bliver så resultatet? Ja, i bedste fald, at vi kan bo, men ikke leve; i værste fald, at vi hverken kan bo eller leve.

Den højtærede finansminister betegner i den nævnte artikel overskuddet på statsbudgettet som „opsparing“. Jeg synes ikke, at det er nogen rigtig betegnelse. Det kan dog vist næppe kaldes for opsparing, at